

Škola	
Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ZŠ	
Č.j.:	Účinnost od:
Spisový znak:	Skartační znak:
Změny:	

Obsah

- Čl. 1 Předmět a rozsah úpravy
- Čl. 2 Předcházení rizikům
- Čl. 3 Povinnosti žáků
- Čl. 4 Zdravotní předpoklady
- Čl. 5 Uvolňování žáků z vyučování
- Čl. 6 První pomoc a ošetření
- Čl. 7 Poučení žáků
- Čl. 8 Dohled nad žáky
- Čl. 9 Zvláštní pravidla při některých činnostech
- Čl. 10 Tělesná výchova
- Čl. 11 Výuka plavání a koupání
- Čl. 12 Lyžařský výcvik
- Čl. 13 Bruslení
- Čl. 14 Bezpečnost žáků při soutěžích a přehlídkách
- Čl. 15 Zahraníční výjezdy
- Čl. 16 Škola v přírodě
- Čl. 17 Úrazy žáků a jejich evidence
- Čl. 18 Odpovědnost za škodu při úrazech žáků
- Čl. 19 Sledování úrazovosti žáků
- Čl. 20 Kontrolní činnost

Seznam příloh:

- Příloha č. 2.1 Prevence rizik*
- Příloha č. 2.2 Identifikace, analýza a vyhodnocení rizik*
- Příloha č. 2.3 ŠVP – výchova ke zdraví*
- Příloha č. 2.4 Prevence rizikového chování žáků*
- Příloha č. 2.5 Školní řád*
- Příloha č. 2.5 Školní řád*
- Příloha č. 2.6 Program proti šikanování ve škole*
- Příloha č. 4.1 Vzor posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě*
- Příloha č. 5.1 Pokyn ředitele školy k uvolňování a omlouvání žáků*
- Příloha č. 5.2 Postup školy při řešení absencí*
- Příloha č. 6.1 Lékárnička – vybavení a*
- Příloha č. 6.2 Pokyn ředitele školy k zajištění první pomoci a evidenci pracovních a školních úrazů*
- Příloha č. 7.1 Pokyn ředitele školy k poučení žáků – bezpečnost a ochrana zdraví*
- Příloha č. 8.1 - Dohled nad žáky - poučení pro zaměstnance, nepedagogického pracovníka*
- Příloha č. 10.1 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 5.8.2 Tělesná výchova*

Příloha č. 11.1 Pokyn ředitele školy k plavecké výuce žáků
Příloha č. 12.1 Pokyn ředitele školy k lyžařským zájezdům
Příloha č. 15.1 Pokyn ředitele školy k výjezdům žáků do zahraničí
Příloha č. 16.1 Pokyn ředitele školy ke konání školy v přírodě
Příloha č. 17.1 Pokyn ředitele školy k zajištění první pomoci a evidenci pracovních a školních úrazů
Příloha č. 19.1 Pokyn ředitele školy k provedení prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Tato směrnice vychází z těchto zákonných předpisů:

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon,
- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách
- § 3 a 5 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání,
- § 11 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných,
- § 7 vyhlášky č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání,
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci,
- Vyhláška č. 288/2003 Sb., kterou se stanoví práce a pracoviště, které jsou zakázány těhotným ženám, kojícím ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým,
- § 9 a 10 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
- Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti
- § 101 a 102, § 391 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce,
- § 6 vyhlášky č. 263/2007 Sb., pracovní řád
- Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů
- § 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012, občanský zákoník
- Vyhláška č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem obcí nebo dobrovolným svazkem obcí
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č.j.: 37 014/2005-25
- Metodický pokyn k provádění odborných technických kontrol tělocvičen, tělovýchovného nářadí a zařízení, venkovních hřišť a sportovišť č.j. 22 784/03-II/2
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j. 22294/2013-1

Čl. 1

Předmět a rozsah úpravy

(1) Pro bezpečnost a ochranu zdraví při výchově a vzdělávání žáků ve škole má výkon dohledu nad činností žáků mimořádný význam. Konkrétní úkoly a podrobnosti v péči o bezpečnost a ochranu zdraví a v jejich rámci i úkoly dohledu nad žáky školy stanoví obecně závazné právní předpisy.

(2) Tento metodický pokyn stanoví postupy vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole .... (dále jen škola).

Čl. 2

Předcházení rizikům

(1) Škola zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků:

- při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“),
- při činnostech s ním přímo souvisejících a
- při poskytování školských služeb.

(Vhodné je přesně pojmenovat, kdy škola zajišťuje bezpečnost a ochranu žáků podle konkrétních podmínek školy – , zahájení provozu školy, ukončení provozu školy, polední přestávky, akce mimo budovu školy, ...)

K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik.

Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména:

- možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti žáků školy na různých akcích pořádaných školou
- zároveň přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

§ 29 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

102 odst. 3 zákona č.262/2006 Sb., zákoník práce

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j. 21291/2010-28

Viz příloha č. 2.1 Prevence rizik

Viz příloha č. 2.2 Identifikace, analýza a vyhodnocení rizik

(2) Škola podle Školního vzdělávacího programu ... seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí vztahujících se k ochraně zdraví žáků a jejich bezpečnosti. Tyto klíčové kompetence jsou vytvářeny na základě vzdělávacího obsahu -očekávaných výstupů a účelně zvoleného učiva.

Ve školním vzdělávacím programu je ochrana a bezpečnost zdraví součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Jedná se o nadpředmětové téma, jehož součástí je mimo jiné dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných událostí, problematika první pomoci a úrazů, prevence rizikového chování, ochrana před sexuálním zneužíváním atp.

(3) Školy jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování.

§ 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, MŠMT č.j. 21291/2010-28

Viz příloha č. 2.3 ŠVP – výchova ke zdraví

Viz příloha č. 2.4 Prevence rizikového chování

(4) Ředitel školy vydal školní řád, který upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před projevy rizikového chování a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

§ 30 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
Viz příloha č. 2.5 Školní řád

(5) Ředitel školy vydá Program proti šikanování ve škole, který slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy.

Tento program je nedílnou součástí Primární prevence rizikového chování ve škole, Minimálního preventivního programu školy a Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, Č.j. 22294/2013-1

Viz příloha 2.6 Program proti šikanování ve škole

Čl. 3

Povinnosti žáků

Žáci jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména

- a) dodržovat školní řád předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- b) plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
Viz příloha č. 2.5 Školní řád

Čl. 4

Zdravotní předpoklady

(1) Pro účast na některých vzdělávacích činnostech školy, například:

- na škole v přírodě,
- sportovních a tělovýchovných akcích,
- výuce plavání nebo
- lyžařském výcviku,

se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost.

Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkovaním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

§ 9 a 10 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
Viz příloha č. 4.1 Vzor posudku o zdravotní způsobilosti dítěte k účasti na zotavovací akci a škole v přírodě

(2) Zákonní zástupci nezletilých žáků jsou povinni informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání nebo na účast na akcích podle odstavce 1.

Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a které mohou mít vliv na zapojení žáka do prováděných činností, oznamují žáci okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi.

§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Čl. 5

Uvolňování žáků z vyučování

(1) Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Konkrétní podmínky za nichž lze uvolnit z vyučování žáka, stanoví školní řád.

(2) Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitel školy uvolní žáka z vyučování na písemné doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.

§ 50 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon,

Metodický pokyn MŠMT ČR čj.: 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Viz příloha č. 2.4 Školní řád

Viz příloha č. 5.1 Pokyn ředitele školy k uvolňování a omlouvání žáků

Viz příloha č. 5.2 Postup školy při řešení absencí

Čl. 6

První pomoc a ošetření

(1) Škola zajistí:

- aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních,
- odpovídá za vhodné rozmístění lékárniček první pomoci s potřebným vybavením,
- zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni žáci a všichni zaměstnanci školy,
- na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení včetně zdravotnických zařízení zajišťujících dopravu raněných a nemocných,
- o provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců školy i žáky.

(2) Podle závažnosti úrazu a s ohledem na věk zraněného žáka, případně další okolnosti, zajistí škola jeho doprovod do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce žáka. Doprovodem může být pouze zletilá osoba, osoba plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.

(3) Opatření k zajištění první pomoci provede škola i při školních akcích konaných mimo školu.

(4) Rozsah vybavení prostředky pro poskytnutí první pomoci při zotavovací akci se řídí vyhláškou č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti,

(5) Škola bude vždy postupovat v souladu s § 31 občanského zákoníku a § 35 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách s tím, že nezletilému žákovi poskytne první pomoc na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku. Je-li nezbytné provést žákovi okamžitý zákrok bez souhlasu žáka a jeho zákonného zástupce (záchrana života), je nutné neprodleně informovat zákonné zástupce žáků. Žákovi musí být vysvětleno vše nezbytné, jakmile to jeho stav dovolí. O této skutečnosti se provede písemný záznam.

§ 31 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

§ 35 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách

§ 103 odst. 1 písm. j) zákona č. 262/2006 Sb., (zákoník práce).

§ 2, odst. 1, písm. f) zákona č. 309/2006 Sb., (zákon o bezpečnosti).

Vyhláška č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů.

Viz příloha č. 6.1 Lékárnička – vybavení a

Viz příloha č. 6.2 Pokyn ředitele školy k zajištění první pomoci a evidenci pracovních a školních úrazů

Čl. 7

Poučení žáků

(1) Škola zajistí, aby žáci byli poučeni o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech činnostech, jichž se účastní při vzdělávání nebo v přímé souvislosti s ním. Žáky zároveň seznámí s konkrétními pokyny, právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a se zásadami bezpečného chování, s možnými riziky a odpovídajícími následnými opatřeními, se kterými se mohou žáci setkat ve škole, jejím okolí a při činnostech mimo školu (například nebezpečí od neznámých lidí, nebezpečí násilí a šikany, nálezy nebezpečných předmětů apod.). Dále žáky seznámí s ustanoveními předpisů a pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, pokud se vztahují na příslušnou činnost, akci nebo pracoviště a průběžně také s ustanoveními školního řádu, vnitřního řádu, řádů dílen, laboratoří, odborných pracoven, sportovních zařízení, tělocvičen a hřišť a jiných pracovišť a s dalšími opatřeními školy, jež mohou mít bezpečnostně preventivní význam.

(2) Dokladem o provedeném poučení je záznam poučení v třídní knize, přílohou je osnova poučení. Pokud to stanoví předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, nebo je-li to odůvodněno rizikem činnosti, budou znalosti žáků ověřeny.

(3) Žáky, kteří nebyli v době poučení přítomni, je třeba v nejbližším vhodném termínu poučit. Ve složitějších případech, zejména při seznámení se s obsahem důležitých předpisů, pokynů a norem o bezpečnosti technických zařízení, se pořídí zápis podepsaný žáky, z něhož lze podle potřeby zjistit konkrétní obsah provedeného poučení.

Přiměřeně se užije § 243 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j.: 22294/2013-1

Viz příloha č. 7.1 Pokyn ředitele školy k poučení žáků – bezpečnost a ochrana zdraví

Čl. 8

Dohled nad žáky

(1) Dohled k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole nebo školském zařízení při výchově a vzdělávání a s nimi souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb se vykonává v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku, přírodě a životním prostředí.

(2) Ředitel školy určuje provádění dohledu nad žáky. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumové vyspělosti, dopravním a jiným rizikům.

(3) Pedagogický pracovník koná podle rozvrhu dohled nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do školní družiny

Ředitel základní školy umožní žákům vstup a pobyt v budově školy nejméně 20 minut před začátkem vyučování a o přestávkách mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. Dohled ve škole začíná nejméně 20 minut před začátkem dopoledního vyučování a 20 minut před začátkem odpoledního vyučování a končí nejdříve ukončením výchovy a vzdělávání nebo poskytováním školských služeb. Ředitel zajistí dohled v prostorách určených pro pobyt žáků ve škole o přestávkách mezi dopoledním a odpoledním vyučováním.

(4) Pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu a školské zařízení, zejména při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů nebo učebních dokumentů, při účasti na soutěžích, přehlídkách, popřípadě při jejich přípravě a na jiných akcích organizovaných školou nebo školským zařízením.

(5) Při akcích konaných mimo školu nebo školské zařízení, kdy místem pro shromáždění žáků není škola nebo školské zařízení, začíná dohled nejpozději 15 minut před dobou shromáždění na určeném místě. Po skončení akce dohled končí na předem určeném místě a v předem stanoveném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce se oznámí nejméně dva dny před konáním akce zákonným zástupcům žáků.

(6) Dohled může vykonávat vedle pedagogického pracovníka i jiný zletilý zaměstnanec školy nebo školského zařízení, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen. O tomto poučení se provede záznam.

§1 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání

§ 6 vyhlášky č. 263/2007 Sb., pracovní řád

§ 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012, občanský zákoník

§ 164 odst. 1 písm. h) zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Viz příloha č. 8.1 - Dohled nad žáky - poučení pro zaměstnance, nepedagogického pracovníka

Čl. 9

Zvláštní pravidla při některých činnostech

(1) Kromě obecných zásad úrazové prevence jsou při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při výuce:

- některých odborných předmětů se zvýšeným rizikem ohrožení zdraví a života,
- při výuce tělesné výchovy,
- koupání a výuce plavání,
- lyžařském výcviku,
- sportovních a turistických akcích.

Ve všech takových případech klade škola zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence pedagogickými pracovníky i žáky. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování žáků. Žák musí mít k dispozici svůj průkaz zdravotní pojišťovny nebo jeho kopii.

(2) Při pohybových a sportovních činnostech (míčové hry apod.) se účastníci řídí ustanoveními o bezpečnosti obsaženými v pravidlech pro příslušnou pohybovou činnost, danou věkovou skupinu a jejich modifikaci pro dané prostorové podmínky školy a ustanoveními soutěžních řádů daných sportů.

(3) Při sportovních a jiných činnostech, kde je zvýšená možnost ohrožení zdraví, se žáci řídí pokyny vyučujícího. Vyučující nedovolí, aby se žák bez odložení nebo bez zabezpečení proti možnosti zranění a zachycení ozdobných a jiných pro činnost nevhodných a nebezpečných předmětů účastnil příslušné činnosti. Těmito ozdobnými, pro činnost nevhodnými a nebezpečnými předměty jsou například náramky, hodinky, náušnice, pearcing, náhrdelníky, prsteny ozdobné kroužky aj. Žáci tyto předměty odkládají na určená místa, způsob zajištění předmětů stanoví ředitel ve školním řádu.

(4) Žáci používají pracovní oděv nebo cvičební úbor a obuv a mají výstroj podle druhu vykonávané činnosti a podle pokynů učitele, který dodržování tohoto požadavku kontroluje. Žák musí mít cvičební úbor, pracovní oděv a obuv v řádném a použitelném stavu.

Čl. 10

Tělesná výchova

Při výuce tělesné výchovy dodržuje škola platné rámcové vzdělávací programy a didaktické zásady. Bezpečnost žáků při tělesné výchově zajišťuje pedagogický pracovník po celou dobu vyučování. Ve výjimečných případech pedagogický pracovník výuku dočasně přeruší a zajistí dohled zletilou osobou, která je plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole. Vydává jasné, přesné a žákům srozumitelné povely a pokyny, kontroluje bezpečnost a funkčnost tělocvičného náradí a náčiní před zahájením výuky. Přihlíží zejména k fyzické vyspělosti žáků, k jejich věku a předchozím zkušenostem. Při pohybových činnostech v přírodních podmínkách je třeba volit terén a překážky úměrné věku, klimatickým podmínkám, rozumovému a fyzickému vývoji s přihlédnutím ke kvalitě výstroje a výstroje žáků. K zařazení sportovních odvětví, které nejsou podrobně rozvedeny ve školských vzdělávacích programech, musí mít pedagogický pracovník povolení ředitele školy a dodržovat bezpečnostní pravidla i metodické postupy pro danou věkovou kategorii platné v oblasti školního nebo svazového sportu.

Viz příloha č. 10.1 Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 5.8.2

Tělesná výchova

Čl. 11

Výuka plavání

(1) Výuka plavání se uskutečňuje v zařízeních k tomu určených. Ředitel školy musí ověřit dodržování hygienických podmínek ze strany zařízení určeného pro výuku plavání, odbornou úroveň poskytované výuky, podmínky pro zajištění bezpečnosti a ochrany žáků. Při plavecké výuce se třída na základní škole dělí na skupiny, každou skupinu vede jeden vyučující. Nejvyšší počet žáků-plavců ve skupině je 15, žáků-neplavců 10. Pro žáky škol a tříd samostatně určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se počet řídí zvláštním předpisem. Pedagogický pracovník

má přehled o celém prostoru výuky a o všech žácích, kteří se výuky účastní. Pedagogický pracovník pravidelně provádí v průběhu výuky překontrolování počtu žáků. Totéž se provádí při jejím zakončení.

(2) Vyučující pedagogický pracovník věnuje zvláštní péči neplavcům. Jejich výcvik se provádí podle možnosti odděleně v bazénu s odpovídající hloubkou vody.

(3) Odpovědnost za bezpečnost žáků při výuce plavání, která je realizována mimo školu, nesou pedagogičtí pracovníci, kteří žáky na výuku plavání doprovázejí.

(4) Za bezpečnost žáků při plavecké výuce ve školách, do doby jejich předání pedagogickým pracovníkům, jež vedou výuku, odpovídají pedagogičtí pracovníci, kteří žáky na plaveckou výuku doprovázejí. Doprovázející pedagogický pracovník je přítomen po celou dobu výuky. V dohodách uzavíraných o využívání cizích zařízení k plavecké výuce je nutno upravit ve smyslu těchto zásad podrobně povinnosti zaměstnanců zúčastněných stran, týkající se jejich odpovědnosti za bezpečnost žáků.

(5) Pokud v celém průběhu výuky nemůže být zachován náležitý přehled o všech jeho žácích (účastnících), pedagogický pracovník plaveckou výuku přeruší.

Koupání

Koupání se uskutečňuje pouze na vyhrazených místech, kde není koupání zakázáno. Pedagogický pracovník osobně předem ověří bezpečnost místa pro koupání, přesně vymezí prostor, kde se žáci mohou pohybovat (plavat) a učiní taková opatření, aby měl přehled o počtu koupajících se žáků ve skupině. Skupina na jednoho pedagogického pracovníka je maximálně 10 žáků. Pro žáky škol a tříd samostatně určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami se tento počet řídí zvláštním předpisem. Po skončení koupání skupiny žáků a v jeho průběhu pedagogický pracovník kontroluje počet žáků.

Koupání dětí musí být přizpůsobeno počasí, fyzické zdatnosti dětí a jejich plaveckým schopnostem. Děti se mohou koupat jen za dohledu osoby činné při zotavovací akci jako dozor. Dohled může vykonávat jen osoba, která je schopna poskytnout záchranu tonoucím. Koupat se děti smějí nejdříve 1 hodinu po hlavním jídle nebo po intenzivním cvičení.

§ 6 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Vyhláška č. 238/2011 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch

§ 11 vyhlášky č. 73/2005 Sb., vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

§ 8 vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na akce pro děti, § 8

Viz příloha č. 11.1 Pokyn ředitele školy k plavecké výuce žáků

Čl. 12

Lyžařský výcvik

(1) Lyžařský výcvik je veden pedagogickými pracovníky, kteří odpovídají za činnost instruktorů. Jejich kvalifikaci si ověří ředitel školy. Práci instruktorů řídí vedoucí kurzu určený ředitelem školy, který též schvaluje plán výcviku. Vedoucí kurzu před odjezdem na lyžařský výcvik upozorní na nutnost seřízení bezpečnostního vázání lyží. Žáci prokáží seřízení bezpečnostního vázání lyží potvrzením servisu, popř. čestným prohlášením zákonných zástupců nebo svým v případě zletilých žáků.

(2) Za řádnou organizační přípravu kurzu odpovídá jeho vedoucí. Zajišťuje vhodný objekt, dopravu, poučení žáků o předpisech a pokynech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Při realizaci kurzu řídí činnost jednotlivých pracovníků, dbá na dodržování stanoveného programu praktické i teoretické části kurzu.

- (3) Doporučuje se, aby zákonní zástupci nezletilého žáka a zletilí žáci předložili před odjezdem prohlášení o tom, že je žák zdravý a ve stavu schopném absolvovat lyžařský výcvik.
- (4) Před odjezdem na kurz se doporučuje sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou. (Jednorázové úrazové připojištění žáků, pojištění z odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání.)
- (5) Účastníci kurzu jsou povinni dodržovat předpisy a pokyny vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví, včetně pravidel bezpečného pohybu na sjezdových a běžeckých tratích. U žáků se při lyžařském výcviku na základě zhodnocení rizik doporučuje používání lyžařských ochranných přileb.
- (6) Žáci jsou rozděleni do družstev podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Při rozřazení do družstev se nevyžaduje od úplných začátečníků předvedení výkonu, který by byl nad jejich síly, ale zařadí se přímo do družstva. Tato hlediska jsou dodržována i v průběhu výcviku, při výběru místa výcviku, zvláště též na sjezdových tratích a za ztížených podmínek, na zledovatělém povrchu, za snížené viditelnosti a podobně. Družstvo má nejvýše 15 členů, u žáků se zdravotním postižením se počet snižuje vzhledem k charakteru postižení žáků a dalším okolnostem.
- (7) Péči o zdraví účastníků je povinen zajistit vedoucí kurzu nebo instruktor, který má pro tuto práci potřebné předpoklady, znalosti a případně i kvalifikaci. Účastní-li se kurzu více než 30 žáků do 15 let, je potřebné ustanovit zdravotníka; podrobnosti upravuje zvláštní předpis.
- (8) Zpravidla třetí den lyžařského kurzu se doporučuje z hlediska zdravotního zařadit odpočinkový půlden s aktivním programem a bez lyžařského nebo snowboardového výcviku.
- (9) Lanovky a vleky se používají jen pro organizovaný výcvik po řádném poučení o všech pravidlech a bezpečnostních předpisech o jízdě na vlecích a lanovkách. Během pobytu na horách je nutné dodržovat pokyny Horské služby a respektovat výstražné značky. Za nepříznivých podmínek (hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod mínus 12 °C apod.) se výcvik a horské výlety omezují, popřípadě nekonají.
- (10) Výcvik se provádí v terénu, který odpovídá lyžařské vyspělosti členů družstva. Zvýšená pozornost se věnuje výběru terénu pro začínající lyžaře, zvláště s bezpečným dojezdem.
- (11) Při výletu jedou žáci ve skupině v pravidelných odstupech, které se při snížené viditelnosti zkracují až na dotek. Skupina se řídí pokyny vedoucího přesunu (určuje vedoucí kurzu), který jede v čele. V závěru jede vždy zkušený lyžař. V průběhu akce se pravidelně provádí překontrolování počtu účastníků. Totéž se provádí při jejím zakončení. O trase a časovém plánu výletu musí být informován vedoucí kurzu a odpovědný zástupce ubytovacího zařízení.
- (12) Uvedené zásady se dodržují přiměřeně i při lyžařském výcviku konaném v hodinách tělesné výchovy v místě nebo blízkosti školy.
- (13) Do programu lyžařského kurzu je možno zařadit i výcvik na snowboardu, pokud jsou zároveň dodržována pravidla k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při jízdě na snowboardu. Při organizaci výcviku je nutno dbát na to, aby nedocházelo ke kolizi mezi účastníky obou výcviků.
- (14) Při zimních zotavovacích akcích nesmí výcvik nebo jiná soustavná fyzická zátěž dětí přesáhnout 6 hodin denně

*§ 2 a 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání,
§ 9, 10 a 11 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,*

§ 11 vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními potřebami,

§ 8 vyhlášky č. 106/2001 Sb., o hygienických požadavcích na akce pro děti, § 8

Viz příloha č. 12.1 Pokyn ředitele školy k lyžařským zájezdům

Čl. 13

Bruslení

(1) Při bruslení organizovaném školou odpovídá za bezpečnost žáků učitel tělesné výchovy nebo dohled konající pedagog, který posoudí kvalitu plochy a případně i mantinelů. V případě bruslení na přírodním ledě posoudí tloušťku ledu z hlediska nosnosti.

(2) Žáci bruslící na kolečkových bruslích používají ochranné prostředky zmírňující následky pádů (na kolena, na lokty, rukavice, přilbu).

Čl. 14

Bezpečnost žáků při soutěžích a přehlídkách

(1) Vysílající školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků po dobu dopravy na soutěže a ze soutěží, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak. V průběhu soutěže zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizátor.

(2) Po dobu vlastní soutěže přebírá náležitý dohled nad žáky organizátor soutěže. Vyhláší počátek a konec soutěže nebo přehlídky a zajišťuje podmínky pro bezpečnou účast žáků poskytnutím případných ochranných prostředků, náležitým vybavením laboratoří, jiných soutěžních míst a současně přihlédne k věku, fyzickému a rozumovému rozvoji žáků.

(3) U sportovních soutěží, uměleckých soutěží a dalších soutěží, kde to charakter soutěže vyžaduje a je to dáno organizačním řádem, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků vysílající škola v plném rozsahu, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak.

Vyhláška MŠMT č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání

Čl. 15

Zahraníční výjezdy

Školy odpovídají za bezpečnost a ochranu zdraví žáků při zahraničních výjezdech, které organizují v rámci vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech. O konkrétních opatřeních a poučení žáků, případně jejich zákonných zástupců, se pořizuje před uskutečněním výjezdu záznam o poučení podepsaný jeho účastníky. Mezi účastníky výjezdu do zahraničí zařadí škola pouze ty žáky, kteří předloží písemný souhlas zákonného zástupce žáka a mají uzavřené pojištění odpovědnosti za škodu platné na území příslušného státu a pojištění léčebných výloh v zahraničí nebo v případě výjezdu do členského státu Evropské unie mají Evropský průkaz zdravotního pojištění nebo potvrzení tento průkaz nahrazující.

§ 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, §

Viz příloha č. 15.1 Pokyn ředitele školy k výjezdům žáků do zahraničí

Čl. 16

Škola v přírodě

- (1) Škola v přírodě zajišťuje zotavovací pobyt ve zdravotně příznivém prostředí žákům plnicím povinnou školní docházku.
- (2) Škola může na školu v přírodě vyslat jen dítě, které
  - a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci,
  - b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmu), a
  - c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- (3) Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky stanovené v odstavci 1.
- (4) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Vzor posudku upraví prováděcí právní předpis. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte; toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce pořádající vysílající základní škole.
- (5) Škola je povinna ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví jeden měsíc před jejím zahájením údaje v rozsahu:
  - a) termín a místo jejího konání,
  - b) počet dětí zúčastněných na zotavovací akci,
  - c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou a
  - d) způsob zajištění stravování účastníků zotavovací akce.
- (6) Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dohled nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé.
- (7) Zdravotní způsobilost posuzuje a posudek vydává praktický lékař, který fyzickou osobu registruje. Tento posudek má platnost jeden rok od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Posudek o zdravotní způsobilosti předávají fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci, s výjimkou pedagogických a zdravotnických pracovníků, základní škole.
- (8) Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat předpoklady pro výkon činností epidemiologicky závažných a musí mít zdravotní průkaz a znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví.
- (9) Škola a pořádající osoba jsou povinny zajistit
  - a) základní péči o zdraví všech účastníků po dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě, kontrolu dodržování hygienických požadavků a kontrolu dodržování zásad osobní hygieny fyzickými osobami, způsobilou fyzickou osobou (zdravotníkem); za způsobilou se pro účely tohoto zákona považuje fyzická osoba, která má alespoň úplné střední odborné vzdělání v oborech všeobecná sestra, dětská sestra nebo porodní asistentka, fyzická osoba, která absolvovala kurs první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci, a student lékařství po ukončení třetího ročníku; náplň kursu první pomoci upraví prováděcí právní předpis,

- b) účast pouze oprávněných fyzických osob a účast zdravotníka při kontrole zdravotních průkazů, při převzetí posudků a prohlášení, při sestavování jídelníčku a režimu dne; dosažitelnost zdravotníka 24 hodin denně po celou dobu konání zotavovací akce nebo školy v přírodě; pořízení výpisu z posudků o zdravotní způsobilosti zdravotníkem; ve výpisu zdravotník uvede závěr posudku a které zdravotnické zařízení posudek vydalo,
- c) vrácení posudků o zdravotní způsobilosti po ukončení školy v přírodě nebo zotavovací akce zákonným zástupcům dětí a fyzickým osobám činným při škole v přírodě nebo zotavovací akci,
- d) vybavení lékárničky pro školu v přírodě nebo zotavovací akci podle druhu akce,
- e) péči praktického lékaře dostupného z místa konání školy v přírodě nebo zotavovací akce, s výjimkou putovní zotavovací akce,
- f) vedení zdravotnického deníku a seznamu účastníků, prohlášení, výpisů z posudků o zdravotní způsobilosti dětí a fyzických osob činných při škole v přírodě nebo zotavovací akci a následné uchování těchto dokumentů po dobu 6 měsíců od skončení školy v přírodě nebo zotavovací akce,
- g) informovanost osoby, která má dítě v péči, o zdravotních potížích, které dítě v průběhu školy v přírodě nebo zotavovací akce prodělalo, a o případném kontaktu s infekcí.
- (10) Pořádající osoba je dále povinna zajistit instruktáž všech fyzických osob činných na zotavovací akci, s výjimkou zdravotníka, o hygienických požadavcích na tyto akce a o předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a jiných poškození zdraví včetně základů první pomoci, pokud se takové instruktáže dosud nezúčastnily.

*§ 9, 10 a 11 zákona č. 258/2000., o ochraně veřejného zdraví
§ 10 vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních
Viz příloha č. 16.1 Pokyn ředitele školy ke konání školy v přírodě*

Čl. 17

Úrazy žáků a jejich evidence

- (1) Úrazem žáků je úraz, který se stal žákům při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Jedná se tedy zejména o úrazy žáků na vycházkách, výletech, zájezdech, putováních, exkurzích, při koupání, při výuce plavání a lyžařském výcviku, sportovních a turistických kurzech, zahraničních výletech, při účasti na soutěžích a přehlídkách.
- (2) Úrazem žáků není úraz, který se žákům stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo prostory školy při akcích konaných mimo školu.
- (3) Vedoucí zaměstnanec školy, jemuž byl úraz žáka hlášen, zajistí, aby byly objektivně zjištěny a případně odstraněny příčiny úrazu.
- (4) Statistické zjišťování školní úrazovosti se provádí podle zvláštních předpisů.

Čl. 18

Odpovědnost za škodu při úrazech žáků

Školy odpovídají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy žákům za škodu, která jim vznikla v důsledku úrazu. Způsob a rozsah náhrady škody projedná škola se zákonnými zástupci žáka nebo se zletilým žákem.

Čl. 19

Sledování úrazovosti žáků

Informace získané při prošetřování jednotlivých úrazů žáků, při sledování celkové školní úrazovosti a rozborů jejich příčin využívají školy, organizace a orgány, v jejichž působnosti je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, k prohloubení preventivní činnosti, a to v anonymizované podobě.

Vyhláška č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů

§ 10 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě

§ 108 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce,

§ 391 odst. 2 zákoníku práce č. 262/2006 Sb.,

§ 2920 a § 2921 zákona č. 89/2012, občanský zákoník

Viz příloha č. 17.1 Pokyn ředitele školy k zajištění první pomoci a evidenci pracovních a školních úrazů

Čl. 20

Kontrolní činnost

(1) Dodržování podmínek pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků kontrolují průběžně vedoucí zaměstnanci školy v rámci své působnosti a plnění úkolů v oblasti prevence rizik.

(2) Pedagogičtí pracovníci kontrolují a vyžadují dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, jakož i dodržování pokynů žáky.

(3) Do programu prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou nejméně jednou ročně zahrnuje škola také kontrolu školních dílen, laboratoří, tělocvičen a tělocvičného náradí a náčiní, školních hřišť, školních pozemků i dalších pracovišť školy užívaných žáky, včetně jejich vybavení. Pokud se na ně a na jejich vybavení vztahují zvláštní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, například o elektrických, plynových, zdvihacích a tlakových zařízeních, provádějí se na nich prostřednictvím osob se zvláštní odbornou způsobilostí odborné kontroly a revize ve lhůtách stanovených těmito předpisy. U tělocvičného náradí a ostatního náčiní se kromě jeho běžných kontrol v hodinách tělesné výchovy a v rámci prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci provádějí i odborné technické kontroly nejméně jednou za rok, pokud nestanovil výrobce lhůtu kratší. Součástí prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při činnostech organizovaných školou je rovněž kontrola vybavení školy prostředky pro poskytnutí první pomoci, a to jak z hlediska obsahu, tak i lhůt jejich použitelnosti.

§108 odst. 5 zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce

Viz příloha č. 19.1 Pokyn ředitele školy k provedení prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci